

SÁZKA NA MIZERU

AL
press

edice
KIOKAN

VIKTORIE VESELÁ

SÁZKA NA MIZERU

VIKTORIE VESELÁ

edice

Copyright © Viktorie Veselá, 2016
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Viktorie Veselá, 2016
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-
Místek, v edici Klokan, 2016
shop@alpress.cz
První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7543-326-8 (pdf)

HANA

Když já nevím, co po mně chceš!“
„Nechci po tobě nic. Chci jen, abys byl se mnou rád, když jsme spolu. A pokud se mnou nejsi rád, jednoduše se mnou nebuď. To ti říkám od samého začátku. A jestli máš pocit, že jsem upjatá a že mám jisté partie jako slovnice, tak mi věř, že mám jiné věci na práci, než dumat o svých proporcích a o tom, kde je seříznout nebo dofouknout, abych pro tebe byla dost dobrá.“

„Ale já jsem to tak nemyslel...“

„Nepřerušuj mě! Ano, mám čerstvých padesát. Klidně ti to zopakuju. Je mi padesát. Natři se pudrem, aby ses z toho neosypal, když jsi mé narozeniny samou hrůzou zasklil. Jako obvykle. Možná máš dojem, že si nechám všechno líbit, protože podle tvého omezeného názoru ve svém věku nemám na výběr. Asi se budeš divit, ale já si ještě pořád můžu vybírat... Jestli budu s povrchním egomaniakem nebo raději sama!“ Poprvé v životě típnu mobil bez rozloučení. Nemá smysl poslouchat primitivní výmluvy, kterým by se zasmál i křeček. Co si o sobě myslí?

Jaké vzorky to produkuje soudobá společnost? Muže, kteří obdivují sami sebe a ženy vnímají podle tabulkových parametrů vhodných spíš pro dostihové koně. Musí mít hodně nízké sebevědomí, když jsou tak posedlí obílenými hroby. Bylo, je a bude, odfrknu si.

Mimochodem slonice, vybavené univerzální moudrostí, si vědí rady v každé situaci. Právě proto, že poslouchají své instinkty.

A vůbec, proč mám pochybovat o svém těle jen proto, že si to někdo přeje? Mám zdravé ruce, smysly mi slouží, nohy mě nosí a spím báječně. Jestli mám tu a tam vrásku, k obličejí s mimikou to odjakživa patří. A z toho, že jsem konečně přibrala pár kil, mám víc než dobrý pocit. Spíš než v mém těle bude patrně potíží v jeho zastydlé potřebě zhovadit jiné, aby posílil své ztrouchnivělé sebevědomí. Potřebuju si snad já komplikovat život s chlapem, který mě osloví mým vlastním křestním jménem maximálně jednou v roce? A to ještě jenom tehdy, když potřebuje něco vyžehlit? Ať si pořídí slepýše, ten nikdy nepřibere.

„I ztráty mohou někdy přinést něco pozitivního, zvláště když jsem nebyl úplně přesvědčený, že by to mezi námi fungovalo,“ čtu právě přijatou zprávu.

Nemůžeš ztratit něco, cos nikdy nevlastnil, Ludvíku, pomyslí si a mažu zprávu bez odpovědi.

Tím končím životní etapu já a Ludvík. Končím s láskami bez důvěry. Končím s láskami bez sdílení. Končím s láskami bez autentické komunikace, kde se jeden přestává orientovat a neustále si musí všechno domýšlet, až z toho div nebalancuje mezi neurózou a šílenstvím. Končím se všemi láskami! Mé srdce tvrdne jako skála. Žádného chlapa nechci už nikdy ani vidět!

Zaparkuju u domku paní Bouškové. Čiperné dámě v klobouku a vypasovaném pepito kabátku vycházející ze dveří by málokdo hádal třiaosmdesát.

„Děkuju, děvenko,“ usedne ladně do auta v kotníkových botách na podpatcích. Zaklapnu za ní dveře.

„Čím to, že vypadáte pořád tak báječně, paní Boušková?“

„Ale dejte pokoj, v poslední době mám dojem, že jsem předčasně zestárla,“ upravuje si v zrcátku decentní mejkap.

„Pan doktor nebude rád, když vás uvidí v těch úžasných botkách.“

„Která by jim odolala, vidíte?“

„Po operaci páteře snad každá kromě vás,“ usměju se zešíroka.

„Na důchodky mám času dost,“ zatváří se uličnický.

„Kam to dnes bude?“

„Počkejte, tady mám někde lísteček. Ortopedie, kadeřník a řezník,“ zadívá se na papírek a dodá: „Teď si nemůžu vzpomenout, jestli jsem chtěla koupit zapékačí klobásku nebo si nechat odstranit znamínko na předloktí. Abych mohla nosit v létě krátký rukáv.“

„Zvládneme všechno, nebojte se.“

„Dnes večer máme s babkami mejdan. Nechtěla byste přijít trochu nám omladit krev? Ať ty sklerotičky nemelou pořád jen o chorobách.“

„Ráda bych, ale slíbila jsem paní Pařízkové, že se u ní zastavím.“

„Nedivím se, že se jí do starobince nechce. Jejího synáčka bych hnala holí. Vsadím tyhle boty, že babka do roka zaklepe bačkorami. Srdce jí pukne steskem.“

„A co když naopak pookřeje? Kolik našich klientů se ze začátku obávalo změny a nakonec si nový domov nemůžou vynachválit.“

„Houby s octem. Pařízková žila pro rodinu. Jakživ z dědiny nevytáhla paty. Co měla, chuděra, za život? Padesát let vdova, obětovala se synovi, a jak se jí odvděčil pan inženýr? Sotva mu přepsala barák, prodá ho a starou mámu šoupne do starobince. Pazgřivec.“

„Nechcete se tam podívat? Je to kouzelné místo. Už ten příjezd...“ zasním se nad mojí oblíbenou kaštanovou alejí

připomínající starobylé časy, kdy se ještě mladé stromky potkávaly s bryčkami taženými koňmi na cestě nedotčené asfaltem. Zatímco dnes staré, hrdé stromy z posledních sil odolávají zamořujícím spalinám plechových miláčků civilizace. „S rozlehlým parkem v okolí dokonce zvítězil známý architekt v soutěži o nejkrásnější zahradu v kraji. Pořádají se tam různé koncerty a besedy. V domově zas probíhají zajímavé kurzy, společenské večery...“

„K čemu jí bude univerzita třetího věku, když její život byl motyka a hrábě. V hlíně žila, se stromy si povídala, ty svoje tuřiny div nehladila a slepice brala za přítelkyně. Lidí se stranila. Měla svoje seriály a místo drbů se sousedkami si kupovala z hubeného důchodu sem tam nějaký ten barevný magazín. Když se podívám kolem sebe, můžu být nakonec ráda, že jsem bezdětná vdova,“ uzavře případ stařenky Pařízkové.

Pod dojmem uplynulých hodin strávených ve společnosti paní Bouškové mám rozjařenou náladu, která ani omylem nekoresponduje se skutečností, že jsem se právě rozešla se svojí poslední životní láskou.

Mohla jsem jen přihlížet a žasnout nad virtuozitou, se kterou čiperná vdova motala hlavy důchodcům v čekárně u ortopeda. Pro její nevinný výraz a jiskru v oku by ne jeden kulhavý dědeček narovnal bolestivá záda. Nedivila bych se, kdyby pro ni překonal svůj vlastní rekord v pohybu. Paní Boušková měla na pohyblivost pacientů mužského pohlaví lepší vliv než elektroléčba.

S italským kadeřníkem, který sotva začínal mít lehce prošedivělé skráně, nepokrytě flirtovala. A u řezníka si postěžovala, že ty staré rašple za ní kvokají tak nahlas, že neslyší, co jí řeznice říká. Staré rašple byly nejméně o generaci mladší.

„Neskákej po mně, Bobino. Jestli zase našlápnu tvoji minu a zamořím si auto jako před týdnem, zakousnu tě,“ uhýbám před roz dováděnou fenkou blíže neurčené rasy.

Ještě víc mě rozveselí vzpomínka na minulý týden, když jsem jednoho podvečera vezla svého narciska do města. Pořád věřil a nasával vzdušné proudy z ventilace a kontroloval si boty, jestli nic nenašlápl.

„Necítíš nic?“ ujišťoval se.

„Ne, vůbec nic, mám rýmu,“ uklidnila jsem ho.

„Asi to mám vsugerováno z včerejšího filmu. Jedné rodině v suterénním bytě praskly stoupačky a všichni se brodili ve splašcích. Úplně jsem je u té televize cítil. Stejně jako teď. Odporná špína, fuj!“ oklepal se.

Vysypala jsem Ludvíka u autobusu na Prahu a cestou zpátky si opláchla podpatek v potoce.

ELA

„Jakmile ti začnou říkat mladá paní, můžeš vzít jed na to, že jsi stará. Tedy ne, aby sis ten jed naordinovala jako protilek na stáří,“ rozhýkám se smíchy.

Kdysi se mě na střední ekonomce spolužačka Ilona zptala, proč se tak divně směju. A proč tak moc cením zuby. Ona sama se usmívala úhledně a nikdy nehýkala. Dokonce se ani nehihňala. Dovedla vykouzlit přiměřený úsměv v každé situaci, která si ho vyžadovala.

Její otázka na mě tehdy zapůsobila jako ledová sprcha. Od té doby jsem si dávala pozor a hlídala si, abych přetahovala rty přes zuby, abych se nesmála moc nahlas, abych se raději před lidmi nesmála vůbec. Div z toho u mě nepropukla sociální fobie.

Když jsem se po letech s pomocí psycholožky úspěšně vyrovnala s komplexem méněcennosti z předkusu a svůj roztomile hýkavý projev radosti přijala za svoji osobitou přednost, přestala jsem si zakrývat při smíchu ústa rukou. Díky dentálnímu hygienistovi můj vybělený úsměv září do dálky. Konečně se zase můžu s chutí smát.

„Pusa by servírce neupadla, kdyby ji oslovila madam. A přitom dotyčná mladá paní měla nejmíň šedesátku na krku, rty plné botoxu, zvednutá oční víčka a vyžehlené vrásky. Já mám jen permanentní mejkap a oslovila mě stejně,“ poposedává Simona očividně destabilizovaná

z toho, že její tělesná schránka podléhá plynutí času. Krize středního věku má u ní krutý průběh.

„Dělá to jen kvůli dýšku. V jiné situaci by ji určitě oslovila madam,“ chlácholím ji přesvědčivě.

„Tý žábě bylo nejmýš dvacet, obdařená byla vlastními trojkami, poletovala tam bez podprsenky a s vosím pasem. Ani ho nepotřebovala stahovat prádlem. A když sklonila hlavu, neměla sebemenší náznak druhé brady. Určitě měla rychlejší metáč,“ sykne závistivě. Chudák Simona. Nemá to jednoduché, když se ten její spouští se studentkami. Tváří se, že si zvykla, ale má pěkně nabourané sebevědomí, zvláště v tak citlivém období, jako je přechod koncovky u ženského věku z –cet na –sát. Plaší se jí hormony a je přecitlivělá.

„Já tohle oslovení slýchávám od svých třiatřiceti let. A to jsem ještě byla slečna. Takové poupě v rozkvětu, než přiletěl ten můj ostravský čmelák, můj Vévoda,“ rozveselím se tou vzpomínkou.

„Navíc začínám hrozně zapomínat...“

„Máš aspoň ideální podmínky k tomu, radovat se z přítomného okamžiku.“

„A včera, když jsem na internetu hledala rady, jak si udržet muže, objevil se nejdřív odkaz, jak si udržet pevnou pokožku v menopauze,“ vyžívá se masochisticky v duševním i tělesném úpadku.

„Proto máš tak mladistvý vzhled. Zapomeneš, že sis obličej ošetřila vyhlazujícím krémem ‚padesát plus‘ a naneses si další bohatou vrstvu kosmetického zázraku. Což je tajemství dobře vyživené, hebké pleti zralých žen, haha...“ Pozdě. Měla jsem si ten jazyk raději ukousnout.

„Jistě, té vyhlazovací proceduře se říká balzamování,“ pronese temně Simona.

„Aspoň nešustíš jako bukové mlází v lednu. Musím jít, Jaroušek je zvyklý mít svoji večeři přesně v šest,“ mávnu na číšníka.

„Uvidíme se zase v pondělí?“

„V pondělí jdu na cvičo, chceš jít se mnou?“

„Máš rozum, v mém věku?“

„Drahá přítelkyně, vědci zjistili, že pohyb prodlužuje mládí.“

„Tobě se to řekne, když nemáš osmdesát kilo.“

„Před rokem a půl mi váha ukazovala bezmála osmdesát a mám necelých šedesát. Skoro bych řekla padesát devět, protože jsem se začala hýbat. A nevymlouvej se na věk, mám jen o dva roky míň než ty.“

„Když já se před lidmi stydím. Neumím kroky a jsem nemešlo.“

„Postavíš se dozadu a budeš se dívat na ostatní. Kroky odkoukáš za pár minut, je to jen o zvyku.“

„Když já nevím,“ pokrčí rameny Simona.

Nevadí, klidně tam půjdu sama.

„Cos mi přinesla, mami?“ zavolá Adam od hraní her na počítači. Z pokoje až do kuchyně bzučí motory formulí a kvílí animované pneumatiky.

„Máš hotové úkoly?“ Otázka zůstává bez odpovědi. Nepřekvapivě.

Od včera mám navařeno, Jaroušek bude doma za deset minut, mikrovlnka zajistí rychlý servis.

„Hezký podvečer, drahá,“ vkročí manžel na minutu přesně do kuchyně a políbí mě na nastavenou tvář. Trochu se přitom narovná.

„Jaký jsi měl den, drahý?“ položím řečnickou otázku a přitom kupím na talíře hromádky zeleniny, přílohy a masa.

Svému choti zvláště přidám pořádnou porci rajčat. Dopřává si je z preventivních důvodů. Já se spokojím s dušnou zeleninou a čerstvým salátem.

Roztržitý Jaroušek zmizí beze slova v pracovně plné vědeckých knih plných čísel. Jeho mozek funguje na setrvačnicku. Dávno je mi jasné, že v něm i po příchodu domů dobíhají vzrušující algoritmy a inspirativní vzorečky.

Dřív než odloží aktovku, automaticky zapne počítač. Pak usedne a přísaje se očima k monitoru plnému čísel, olepenému citáty ve znění: „Odevzdávat ctnost, to nejvznešenější ze všeho, jako službu rozkoši, to může udělat jen někdo, kdo není schopen pojmout duši nic velkého.“

Bustu autora citátu v bronzovém provedení používá místo těžítka. Myslím, že L. A. Seneca by byl spokojen, kdyby věděl, že ač sám v podměrečné velikosti, dlí ve společnosti velikánů vědy matematické.

„Adame, večere!“ zavolám do pootevřených dveří synova pokoje.

Všude se píše, že vývoj mozku u mužů končí v optimálním případě po dvacítce, leč odjakživa jsem předpokládala, že sluchové ústrojí bude v jejich deseti letech už dávno vyvinuté. Nejspíš jsem se mýlila, všechno musím pokaždé několikrát opakovat.

Cestou do kuchyně, v chodbě u velkého zrcadla zkontroluju svoji čerstvě zastríženou blondátou helmičku na hlavě. Vyfoukanou ji mám hezky, jen je trochu moc blond. Ale zvyknu si. Tváře mám zrůžovělé ze spěchu. Jaroušek nemá rád, když s kamarádkou vysedávám u kafička. Zatahnu břicho a jdu si natočit vodu z kohoutku.

„Jaroušku, líbí se ti můj nový účes?“

„Máš ho hezký.“

„Není moc světlý?“

„Ne, máš ho pěkný.“

„Tady se mi to nějak kroutí, nemyslíš?“

„Nemyslím,“ odpovídá Jaroušek s plnou pusou, začtený do novin.

Napichuju na vidličku kuličku hrášku a přemýšlím, zda bude ochoten jet v sobotu na venkov.

„Babičce přivezli dřevo, co kdybychom k ní zítra zajeli a pomohli ho složit do dřevníku?“

„Elinko, podívej na moji naditou aktovku. To všechno musím přes víkend zpracovat, aby náš vědecký tým mohl příští týden pokračovat na projektu. Velice rád bych jel, věř mi. Můžu vás tam s Adamem zavézt, budete-li chtít,“ dodá a podívá se na mě s výrazem bezmocného štěněte. „Nějak se ti to tady kroutí,“ pokouší se mi natáhnout neposednou kudrlinu u ucha. Marně.

„No, protože cestou od kadeřnice strašně přšelo, tak mi účes hned zvlhnul a pokroutil se,“ přisvědčím zklamaně. Přece si toho všimnul. Ty vlasy mě zlobí, jsou neposlušné a dělají si, co chtějí. Asi je přelakuju.

„Tak si je přelakuj,“ prohodí dobromyslně a opět se ponoří do novin.

„Máš pravdu, Jaroušku, budu muset. A Jaroušku?“

„Hm.“

„Zajel bys se mnou zítra nakoupit? Potřebovala bych něco na sebe. Teď, co jsem zhubla, všechno na mně plandá. A znáš mě, jak těžce se rozhoduju, když mám na výběr. Navíc máš mnohem lepší vkus než já.“

„Ale jistě, něco ti vyberu. Zařídíme nákupy hned ráno a můžeme je spojit s cestou na dědinu.“

„Jsi báječný,“ zacvrlikám radostně a políbím v letu manžela. Sklidím ze stolu talíře a za trylku písňe mého letitého pěveckého idola mířím s rozprašovačem orosit zeleň, která bují v bezmála třiceti květináčích na balkoně.

„Tohle ne, Elinko, ta sukně je moc krátká. Vezmi si tu s délkou po kolena. Tato se mi jeví příliš frivolní,“ zachmuří se módní poradce.

„Myslíš?“ prohlížím se zepředu, zezadu a znovu zepředu a ještě zboku před kabinkou. Zas tak krátká není, končí těsně nad koleny, ale Jaroušek má pravdu. V bance by to nemuselo vypadat dobře. Jdu se převléknout.

Oblékám si halenku s odvážným výstřihem, kochám se pohledem na svoji ženskost a napadne mě, jak bych se v ní asi líbila JEMU, když vtom Jaroušek nakoukne do kabinky.

„Tu si neber, Elinko, dělá ti neforemnou postavu. Ta s límečkem ti sluší víc,“ ujišťuje mě a vlastním tělem brání, abych vylezla z kabiny a lépe se tak mohla prohlédnout v zrcadle zvenčí.

„Vážně?“ znejistím a zastydím se za své pokoutné myšlenky.

„Určitě. Vypadáš v ní distingovaně. Spíš tě v práci povýší v halence s límečkem než s výstřihem. A navíc v ní působíš sebevědomě a vyrovnaně.“

„Asi máš pravdu,“ usoudím nakonec.

Jarouškova neprůstřelná sebejistota, s níž zatarasil cestu z kabinky ven, mě přiměje svůdný hadřík odložit. On ví, co je pro mě nejlepší, a já ho ráda poslechnu. Přejímat jeho rozumné názory je pro mě stejně přirozené jako dýchat. Proto je mezi námi tak vzácné souznění.

Než se doobléknu, Jaroušek pár vybraných kousků odnese k pokladně a zaplatí. Hned za kabinkami můj pohled upoutá figurína oblečená do nápaditého negližé, potištěného matematickými vzorečky. Střih noční košilky vypadá víc než svůdně. Ta by s Jarouškem mohla pohnout, zadoufám. Zaletím očima k pokladně, jenže kluci už přešlapují u východu s výrazem „můžeme jet?“. Tak příště.

„Mami, potřeboval bych novou přilbu na kolo,“ ozve se Adam, jakmile venku zapíchne oči do výlohy obchodu se sportovními potřebami.

„Co je na té staré špatného? Vždyť ji nemáš dlouho...“

„Nutně potřebuju tuhle aerodynamickou, je bezpečnější,“ zapíchne do výlohy i prst.

„Bezpečí nade vše. Pojď, půjdeme se na ni podívat,“ pobídne táta Adama a rázně vkročí do prodejny.

Jaroušek má zase pravdu, řeknu si a jdu za nimi. Neuplyne ani pět minut a vycházíme s novou přilbou jako vzácným Adamovým úlovkem. Konečně můžeme vyrazit k babičkám.

„Adame, ty jsi zase vyrostl!“ pokouší se máma obejmout vnuka bránícího se důvěrnostem.

„Pěkná hromada,“ konstatuju s uspokojením při pohledu na dříví. Těším se, jak si máknu. „Kde jsou ostatní?“

„Hanka šla s babičkou do lesa sbírat býlí na ty jejich lektvary,“ kývne máma směrem k lesu za domem.

„Vysypali to vedle dřevníku, aspoň s tím nebudete muset běhat daleko,“ zhodnotí manžel.

„Teď se nebude nic dělat, pojdte se najíst, děti,“ otevírá máma dveře do domu.

„Já se nezdržím, maminko, musím se brzy vrátit,“ vysvětluje Jaroušek, jako by byl sotva odrostlý studentík a ne kmet mladší o pouhé tři roky než jeho tchyně. „Nech si chutnat, a nezapomeň, že sis koupila nové šaty pro hubené holky,“ zašeptá škodolibě a strategicky vyklízí terén.

„Jedu na dráhu!“ mizí na kole rychlostí vlaštovky Adam.

Odnáším tašky do pokoje a cestou míjím stůl plný jídla. Bude chtít pevnou vůli odolat matčině nátlaku, povzdechnu si při pohledu na majonézové chlebičky, koláče s drobenkou, domácí sekanou a uzené klobásy. Máma si svou nízkou váhu hlídá, ale přitom s láskou vyvařuje a peče. V dětství se mi povedlo tak pěkně namnožit tukové buňky, že dnes stačí pohled na kukuřičný lupínek

a samovolně bobtnám až k rozměrům šifonéru. Abych namotivovala svoji vůli, vytáhnu z tašky nový kostým a přiložím si ho k tělu. Kochám se tím, jak báječně mi padne.

„Ty jsi zase zhubla, brzy se budeš převlíkat za bičem,“ zachmuří se nesouhlasně a strká mi pod nos talíř. „Vezmi si koláč, chceš borůvkový nebo tvarohový?“

„Líbí se ti?“ natáhnu rukáv saka a zkoumám ozdobné knoflíky u zápěstí.

„Není moc výrazné? Přece jen máš seriózní zaměstnání,“ srazí mi hřebínek kritickým pohledem.

„Jarouškovi se líbí. Tvrdí, že je elegantní.“ Raději jsem se neměla ptát.

„Není důležité, jak člověk vypadá, ale jaký je uvnitř!“

Přesně tak, pomyslím si rezignovaně. Tuhle mantru slýchávám od mala častěji než dobrý den. Copak nemůže aspoň jednou v životě říct, že jsem hezká? Odjakživa mi bylo jasné, že kvality svého vzhledu musím vyvážit dobrými známkami ve škole a vzorným chováním, aby mě měli doma za co pochválit.

„Uvnitř, uvnitř... Uvnitř mám taky střeva a pajsš, a kdyby je někdo viděl, tak by to tedy na žádnou Miss Universe nebylo. Chci se cítit dobře, a proto chci i hezky vypadat. Nemusím být jak sud,“ namítnu vzdorovitě.

Ještě chvíli se nakrucuju před zrcadlem a říkám si – nakonec mám manžela, není sice žádný princ na bílém koni, ale vzal si mě a o rodinu se stará. Máme spolu bezvadného kluka, zastávám důležitou práci, žijeme si dobře, jezdíme autem, každý rok cestujeme k moři a nevisí nám na krku žádné dluhy. A že o tom něco vím. Při svém zaměstnání mám přehled o tom, kolik lidí padá do dluhové pasti. Navíc vzorně pečuju o domácnost a zhubla jsem. Jen nevím, co s těmi zuby. V osmačtyřiceti rovnátka sotva pomůžou a vzhledem k tomu, že zuby drží jak židovská víra, za umělé je zatím měnit nebudu. A vůbec, Jarouškovi se lí-

bím právě taková, jaká jsem, utnu zbytečné pochybnosti a odložím kostýmek.

Otevřu tašku, abych si vytáhla pracovní oblečení, a ono nikde. V duchu ho vidím ležet poskládané doma na židli, kam jsem ho před odjezdem připravila. Zatím se mi zapomnětlivost maskovat daří. Aspoň věřím, že si jí nikdo nevšiml. Nepřiznala bych jí ani své nejlepší kamarádce.

„Na, tady máš na něco převlečení,“ podává mi máma vyžehlenou hromádku textilu. Vida.

Navlékám na sebe modro-bíle příčně pruhované triko a volné šortky se vzorem z obrovských růžových a zelených květin lemovaných tlustou černou linkou. Přes boky jsou nafouklé, takže vypadám jako balón před vzlétnutím.

Mám ránu, pomyslím si upadajíc do tichého zoufalství. Naštěstí kolem stavení na konci vesnice málokdy někdo projde a dřevník je za domem, kde módní show budu předvádět pouze slepicím. A kohoutovi.

„Tento styl není zrovna můj šálek čaje,“ rozveselím se před máti ve snaze zahnat zoufalství smíchem a přitom si natahuju na pěstěné ruce s manikúrou tenké pracovní rukavice.

„No vidíš, jak ti to sluší, konečně vypadáš jako správná holka z dědiny,“ usměje se máti a netuší, jak její věta právě otřásla mojí sebereflexí.

V pozdním odpolední si sundávám rukavice a s uspokojením se dívám na srovnanou hromadu dříví. Pohyb mi do těla vyplavil endorfiny a ty mi dělají dobře. Au, asi mám třísku v prstu. Mhouřím oči a oddaluji ukazováček od oka, abych mohla lépe zaostřit, když tu si všimnu hnědého flíčku přesně mezi palcem a ukazováčkem. Ha, už je to tady. První stařecká skvrna, zazmatkuju. Přejíždím po

ní nervózně bříškem prstu a zřetelně cítím její drsný povrch. Tenhle stav je nevratný, zděsím se v duchu a zapomínám na třísku.

Tak to ne, to by v tom byl čert, abych nebyla ještě aspoň pár let mladá! Vždyť jsem si sotva začala užívat života v proporcích, o jakých jsem odjakživa snila...

HANA

Ve stráni pod lesem, téměř obrostlá vysokými smrky, stojí stará plechová garáž. Kdysi v ní byly uskladněny menší stroje a nářadí. Jenže po té nehodě jsme s babičkou nechaly pole zarůst trávou a stroje rozprodaly.

Vzpomínám na chrpy a máky kvetoucí v obilí, na vůni mateřídoušky v trávě a luční koníky, kteří skákali po mezích. Chytaly jsme je s Elvírou do dlaně. Rozesmávalo nás, jak v ní šimrali. Obracely jsme každý kámen a z průzkumných důvodů se pídily po kdejakém hmyzu. Hodiny jsme vydržely ležet v trávě u velkého mraveniště na kraji lesa a povídat si.

Kousek dál stával včelín a pod ním jaro co jaro rozkvétal ovocný sad. Za ním se až k polní cestě táhly šípkové a trnkové keře. Téměř zarostlá stezka vedla z lesa k staré vlakové zastávce v údolí. Dnes už k nám vlaky nejezdí. S civilizací nás spojuje jen dýchavičný autobus, který do vísky třikrát denně zajíždí z dvacet kilometrů vzdáleného městečka.

„Zdravíčko, jak se daří? Vám to pořád neuvěřitelně chodí, paní Hubínková, člověk žasne, kolik máte energie,“ volá rozjařeně Vladimír, samozvaný nájemce, kterému jsme před rokem plechový azyl poskytly k užívání. Právě si před svým útočištěm balí neodmyslitelné cigárko.

„Dobré odpoledne, pane Vladimíre,“ odpoví babička. „Pěkně jste nám vyspravil ten dřevník, a děkujeme za to nařezané dříví.“

„Když budete cokoli potřebovat, paní Hubínková, stačí říct a já se o to postarám,“ nadme hrud' a sáhne po plechové konvici stojící na odrolené cihle před garáží. „Dáte si se mnou čaj?“

„Dnes ne, máme namířeno do lesa. Cítím v kostech, že už nám moc teplých dnů nezbyvá. Na ten čaj a na koláč přijďte večer k nám,“ řekne babička, sáhne do zástěry a podá Vladimírovi ruku.

„To já přijdu moc rád. Děkuju, děkuju, paní Hubínková,“ ukloní se Vladimír a rozpačitě popotáhne nosem.

„Škoda toho chlapce,“ řekne si babička pro sebe, když po pár krocích vstoupíme mezi smrky a modříny.

„Jeho svobodná volba,“ namítnu.

„Škoda ho. Má zlaté ruce a dobré srdce,“ pokyvuje hlavou a s pohledem upřeným na jehličí pokračuje dál přes kořeny směrem k palouku, kde do krmelce přihodí pár jablek a mrkví pro zvěř zmlsanou po úrodném létě.

Možná ho trochu chápu. Co nechápu, jsou jeho sebedestruktivní sklony. Čemu rozumím, je touha po svobodě.

Živě si vybavuju jedno odpoledne, kdy jsem na poradě pozorovala oknem kopáče a záviděla jim svěží polední vánek. Zatímco jsem v mráкотném stavu toužila po funkční klimatizaci, oni si pod lipami s klidem svlékli košile.

Přesně v okamžiku, kdy se větve stromů nadechly a listí smíchem zatřepetalo, jsem dospěla k rozhodnutí najít si smysluplnější práci. Takovou, ve které si nebudu připadat jako nemyslicí robot, který celé dny sedí a čeká na výsledky měření, aby je zpracoval do tabulek, grafů a zpráv. Který usíná na poradách, houstne mu krev z nedostatku pohybu a ztrácí vůli dýchat. Robot přišpen-dlený k židli.

Jak jsem si usmyslela, tak jsem udělala.

Pomalou scházíme k domovu. Co nevidět se začne šefit. Z dálky vidím, že dřevo, které včera Vladimír nařezal, je narovnané v dřevníku. Elvíra přijela!

„Preparuješ končetiny?“ rozesměju se, když vejdu do kuchyně. Obejmu Elu zezadu kolem ramen a pobaveně přihlížím jejímu štourání.

„Se nemůžu trefit pinzetou, není tu pořádně vidět,“ vrčí Elvíra s nosem téměř na bříšku ukazováčku levé ruky pod rozsvícenou lampou.

„To máš z těch počítačů, světla je tu dost,“ oduší teta od sporáku.

„Co tam dobeš?“ skloním se ještě níž.

„Asi tříska. Něco mě tu strašně píchá,“ detekuje jazykem drsnost povrchu perforované kůže na ukazováčku.

„Ukaž,“ popadnu prst. „A je to.“

„Díky. Zahrajeme si večer karty?“ odfoukne si Elvíra s úlevou a hodí nohy na židli. S železnou vůlí ignoruje před sebou stůl obtěžkaný kulinářským pokušením naší tetičky.

„Už se na to těším. Koukám, že zase útočil,“ zpozorním, když si všimnu čerstvých škrábanců na jejích lýtkách.

„Dělal mi milostné návrhy,“ vybuchne Elvíra svým typickým smíchem.

„Já se ho taky bojím,“ řekne teta.

„Prevít jeden. Vykračuje si po dvoře, neparuje se před slípkami a nikdo si na něj netroufne. Marně přemýšlím, jak ho odchytit. Z nouze nejvyšší jsem začala gúglit. Na dotaz ‚Jak zabít agresivního kohouta‘ mi nejdřív vyskočily články o převýchově. A pak o sekyře...“

„Haničko, zajdi otevřít panu Vladimírovi,“ řekne babička, zatímco sype listí z borůvčí a ostružiní na síto pod oknem.

„Co tady ten bezdák zase dělá?“ ozve se otráveně teta.

„Pozvala jsem ho na čaj, Boženko,“ odpoví laskavě babička a vypne vaříč pod hvízdající konvicí.

„To se zase nikdo nedostaneme ke slovu,“ ušklíbne se Elvíra a převrátí oči v sloup.

„Kdyby aspoň zabil toho kohouta,“ sykne teta.

ELA

„Kde je Adam? Venku je zima, zase někde chytne rýmu a bude nemocný. Jaroušek tu bude za pár minut,“ pokukuju po hodinkách. Za okny se šepí. Jdu pro tašku, která leží sbalená v pokoji.

„Děti se musí otužovat. Ať si lítá třeba s nudlí u nosu, hlavně ho nebal do peřin, nebo zchoulostiví. Vždycky s každým zakašláním běžíš hned k doktorovi, to taky tomu děcku nepřidá,“ volá za mnou máma.

„Máš pravdu!“ zahalekám a rozhlížím se v pokoji po kabelce. Kam jsem ji jenom položila?

„Eli, vezmi si domů nějaké listopadky, třeba tamhle ty žluté,“ ukazuje máma z okna.

Aha, tady visí. V předsíni na háčku. Zalovím v kabelce, abych se ujistila, že klíče jsou na svém místě, a jdu se podívat z okna.

„Myslíš ty hnědé?“

„Ale ne! Tamty vysoké.“

„To jsou listopadky?“ mhouřím oči ve směru blíže neidentifikovatelného křoví.

„Prosím tě, copak nevidíš?“ zabručí máma.

„Já vidím jenom flek.“ Marně se snažím zaostřit na vysokou rostlinu vedle hnědých chryzantém.

„Ale jdi, ty...“ zavrtí máma hlavou.

„Taky už nejsem nejmladší, mami. A zvlášť když se dívám přes okenní sítku, vidím vážně jenom rozmazaný flek.“

„Ale prosím tě...“

„No to víš, že jo, navíc mám furt před očima mlhu z věčného koukání do počítače, a když se chci podívat, co mám třeba tady,“ stočím pohled k rameni a marně vzývám oční čočku k zodpovědné akomodaci, „tak na to nevidím.“ Máma odmítá brát vážně čas, který všem ukrajuje stejně. Dávno mi není dvanáct. Ale ona si to pořád myslí.

„Tím líp, že na to nevidíš.“ Útloučivost nikdy nebyla její silnou stránkou.

Listopadky přes okno sice neidentifikuju, ale zato konečně vidím Adama na kole řítícího se k domovu ze svahu od lesa. A na příjezdové cestě se právě rozsvítí přední světla Jarouškovy oktávky.

Narovnám žluté chryzantémy do vázy na stole a jdu se podívat za Jarouškem. Hned po příjezdu se usídlil v pracovně. Jak jinak.

„Dobrou noc, Jaroušku,“ zašeptám smyslně s úmyslem políbit ho na spánek. Nečekaně uhnul hlavou a pusa mu přistála za uchem. Až pak si všiml, že stojím vedle něho.

„Dobrou, Elinko, hned za tebou přijdu,“ odpoví pramálo vyrušen ze soustředění. Vzápětí se zase zabere do práce. Oči pověšené na monitoru, prsty lítají po klávesnici rychlostí kuliček hrachu padajících z otevřeného pytlíku na parkety. Přiblížím se těsně k monitoru, aby nemohl přehlédnout navoněnou noční košilkou. Ale nevšimnul si ani mě, natož bílého bavlněného neglíže s volánky kolem výstřihu.

„Hm, dobrou.“ Odcházím do ložnice a připadám si trochu nadbytečná.

„Ty jsi ale potvůrka, jak na mě útočíš těmi volánky,“ řekne nevzrušeným hlasem Jaroušek. Očividně se nemíní odlepit od svých čísel. No tak nic.

Lehnu si do postele a do hlavy se mi vloudí myšlenka na to, kam zmizela tisícovka z mé peněženky.

Při placení benzínu u pokladny bylo v peněžence překvapivě jen pár stovek. Naštěstí mám kartu a Jaroušek si ničeho nevšiml, ale zapomenout, jestli jsem ji rozměnila, nebo utratila, to je na pováženou. Utratila, ale za co? Kdybych si tak vzpomněla. Tisícovka dnes nic není, ta se utratí raz dva. Ono, když na to přijde, peníze lítají jedna báseň. Nejspíš jsem ji jednoduše rozměnila a drobné bankovky jsou její zbytek.

Uklidněná tou myšlenkou stočím pozornost jinam. Ke dvěma prchavým okamžikům, ke dvěma letným dotekům, které rozdráždily mé smysly natolik, až jsem z nedostatku Jarouškova zájmu o manželské povinnosti začala po dlouhé době zase veršovat. Pokouším se na něho občas dorážet, ale pokaždé nakonec s povzdechem uznám přednost jeho vědecké práce. A o samotě tajně sním o tom tajemném muži...

Pokud Jaroušek stihne přijít dřív, než usnu, vyskočím si aspoň na koníčka. Dnes už se z toho nevyvlíkně. Po dvou měsících bych taky měla mít nárok, práce nepráce... Zííív.

MALÁ ELA

„**L**ehněte si už a poslouchejte, čečetky,“ durdila se naoko babička. „Žila, byla jedna malá holčička a ta pořád chtěla nosit na hlavě červený čepeček...“

„Née, babičko, tu née, my chceme tu o vílách!“ protestovaly holčičky a vrtěly se pod duchnami uříčené z toho, jak ještě před chvilkou s výskáním dováděly v peřinách.

„Dobře, budu vám vyprávět o vílách. V jedné nádherné zemi žily malé víly...“

„Takové úplně pidipidi, hihahaha,“ zavýskla Elvíra.

„Ela hýká jako koník, hihih,“ zachichotala se Hanička.

„Ano, tak maličké, že se vešly do dlaně. V té zemi všechno pěkně rostlo a kvetlo, poletovali tam motýlci, zurčely potůčky a kolem studánky s živou vodou pod rozložitým stromem se proháněly vážky.

Ty víly byly velmi krásné...“

„Jsem taky krásná?“ vystrčila boubelatá Ela hlavičku.

„Obě jste krásné,“ usmála se babička a pokračovala.

„Víly byly průsvitné a lehké jako vánek a místo aby chodily, tak tančily a přitom si zpívaly. Každá víla měla v péči květinu, trávu nebo strom a zářila duhovými barvami stejně jako celá zahrada.

Všechny byly moc hodné a uměly myslet nejen na sebe, ale i na ostatní. Byly šťastné, když mohly rozdávat radost. Tak se jejich radost násobila a ony se samým štěstím jen

vznášely. A mezi jejich srdíčky neustále protékala barevná duha spřádající pavučinku štěstí.

Každá víla byla šťastná právě proto, že se řídila svým srdcem. Mluvila stejně, jak myslela. A protože víly byly průsvitné, byla každá myšlenka vidět dřív, než se stala slovem nebo činem.

A právě takový řád, řád lásky, panoval v celé zemi. Byl zapsaný v duhových barvách a vetkaný přímo do duhové pavučinky.

Ve vedlejším království žila zlá královna. Myslela jen na sebe, a protože chtěla být nekrásnější na celém světě, otrhala ve své zemi všechny květiny. Chtěla se jimi ozdobit sama.

V královnině zemi nerostlo vůbec nic. Běhali v ní jen pavouci a stonožky. Všichni motýlci odletěli, zanesená studánka vyschla a ze všech stromů nezbylo víc než suché pahýly čnicí v kamení mezi skalami.

Královna byla velmi nešťastná a záviděla vilám ze sousední země. Proto se rozhodla, že jejich krásnou zahradu zničí.

Aby mohla uskutečnit svůj záměr, rozhodla se proměnit v motýla. Jenže se jí povedlo změnit se pouze v šedou můru. Lepší už to nebude, řekla si a odletěla do vilí země.

Jedna malá víla zrovna vytahovala lísteček, který spadl do studánky, když tu na hladině spatřila, jak jí do vlasů usedl motýl. Takového dosud nikdy neviděla.

Vzala ho do dlaně a řekla mu: ‚Motýlku, kam zmizely tvé barvy? Ukaž, pomůžu ti.‘ A začala zpívat a tančit a rozvířila své krásné duhové barvy, až zbarvily šedou můru na motýla. Radostí zatleskala, ale barvy ničehonic zmizely a z motýla byla zase můra.

Ach jo, řekla si víla, s tebou ještě bude práce. A znovu tančila a zpívala a znovu zbarvila můru na motýlka.

Můra však nedovedla udržet vilí barvy, protože je její hladové srdce všechny spolykalo. A tak se z barevného motýla pokaždé stala zase šedočerná můra.

Víla znovu a znovu tančila a zpívala, až začala být unavená.

Jak je možné, říkála si, že pořád tančím a zpívám a motýlek ztrácí barvy? A protože si potřebovala odpočinout, lehla si do stínu stromu a usnula. Ani si nevšimla, že její barvy vybledly. Z jejího srdce přestala proudit duhová záře, pavučinka štěstí a lásky se porušila a květina, o kterou víla pečovala, povadla.

„Proč byla najednou tak unavená, babičko?“ zajímala se Hanička, útlounká jako sama víla.

„Nu, protože jí můra brala sílu. Když si víly dávaly radost navzájem, rozrůstala se stejně kouzelně jako jejich zahrada. Jenže můra radost s vílami sdílet neuměla. Uměla ji pouze brát. V jejím srdci místo semínka lásky byla jen hlodová, černočerná propast.“

„Aha,“ přikývla Hanička.

„Můra pak odletěla za jinou vílou a tam se všechno opakovalo. I druhá víla nakonec usnula vyčerpáním. A její květina sklonila hlavu a svésila lístečky. Pak třetí a čtvrtá, až spaly skoro všechny víly. Přestávaly zářit barvami a jen tu a tam procitly unavené a mrzuté. Nakonec dočista ztratily sílu pečovat o zahradu.“

Zahrada uvadala a její barvy se ztrácely podle toho, kde je můra zrovna vysávala. Do studánky napadaly lístečky a místo radostného tryskání pramínek sotva zabublal. Pavučinka štěstí a lásky byla na mnoha místech potrháná, divže držela pohromadě.

Vílí královna si všimla, jak zahrada vadne. Viděla, že víly jsou vysílené a neradostné. Dokonce na sebe začaly být protivné, hašteřily se, stěžovaly si a některé na ostatní i žalovaly!

Šla se podívat, co se děje. Dlouho se procházela zahradou a pozorovala ji, ale nemohla na nic přijít. Najednou uviděla podivného motýla, který ztrácel barvy. Kam usedl, tam zahrada povadla.

Královna mu chtěla pomoci, ale brzy zjistila, že z ní uniká síla. Zesláblá se dotrmácela do komnaty v královských liliích a petrklíčem odemkla skříňku, která ukryvala Knihu vílího života. V té knize byla mnohá kouzla. Královna ze všeho nejdřív našla kouzelnou formulku a z posledních sil zašeptala:

*„Ať láska stále září,
ať temnota zmizí,
ať štěstí se zračí v tváři,
ať je srdce ryzí,“*

kteřá jí vrátila sílu a znovu rozjasnila barvy vycházející z jejího srdce.

Listovala dál, až našla správné kouzlo. Pak se vydala za tím podivným motýlem. Zrovna usedl na nádhernou rudou růži, která pod jeho křídly začala blednout do odstínu starorůžové. Královna na nic nečekala, namířila na jeho srdce kouzelnou hůlku a pronesla:

*„Můro zlá a sobecká,
saješ barvy býlí,
kamkoli jen usedneš,
radost hlavu schýlí.
Vrať se do své pusté země,
odnímám ti síly,
ztrácíš svoji temnou moc,
jíž kradeš lásku vílí.
Sama prostá lásky,
úmyslně škodíš,
navždy si žij v poušti
kteřou všude plodíš!“*

„Co znamená úmyslně?“ přerušila babičku Hanička.

„To znamená, že můra dělala špatné věci, i když věděla, že jsou špatné. Přitom by stačilo, aby chtěla dělat dobré věci, a mohla by je dělat.“

„A proč nechtěla?“

„Inu, když je srdce sobecké, pak jen bere a nic nevrací zpět. Proto s ostatními nemůže sdílet duhovou pavučinku. Takové srdce je velmi nešťastné. Říká se o něm, že je kamenné.“

„Je lakomé na lásku?“

„Ano,“ pousmála se babička a pokračovala. „Královna pak vílám vrátila sílu, takže se z nich staly opět šťastné zářící bytosti. Všechny květiny znovu rozkvetly, stromy se rozkošatily, studánka se třpytila jako malé zrcadlo a pavučinka štěstí a lásky se obnovila.“

„A kam zmizela zlá královna?“

„Ta se vrátila do své země a navždy zůstala můrou. Na hranicích jejího království vyrostlo trní tak vysoko, že ho nemohla přeletět. Nepustilo do země jediný životadárny paprsek. Její země se provždy stala kamenným královstvím temné noci.“

„Babičko, já mám chuť na koláček,“ žadonila Ela.

„Je pozdě, děvenko.“

„Ale maminka by mi ho dala,“ fňukla.

„Dostaneš ho k snídani,“ pohladila ji babička po vrabčím hnízdě.

„Ela má břicho hladové jako srdce šedé můry,“ zachichotala se Hanička.

„Nemám,“ načuřila se Ela. „Maminka říká, že rostu a musím jíst!“ dodala posmutněle, když si vzpomněla na svoji utrápenou maminku. Najednou zatoužila být u ní, aby ji mohla chránit.

„Tvoje maminka tě má moc ráda a zítra si pro tebe přijede. A teď obě spěte, dobrou noc,“ řekla babička, zhasla světlo a zavřela za sebou dveře. Než holčičky usnuly, ještě

si spolu špitaly o holčičích tajnostech a o tom, jak po prázdninách půjde Elvíra konečně do školy. Číst už dávno uměla, ale nemohla se dočkat, až se dozví všechny ty zajímavé věci, o kterých jí Hanička vyprávěla.

Maminka otevřela dveře. V bytě bylo hrobové ticho. Táta ještě není doma, zaznamenala malá Elvíra a oddechla si.

Ráda by si ještě povídala s maminkou, ale ta na povídání neměla čas. Šla tedy do svého pokoje a převlékla se. Z krabice vytáhla malinkou panenku, ústřížky látek a jehlu s nití. Soustředěně, s jazykem olizujícím spodní ret, navlékla nit. Nešikovnými prsty sešila titěrný kousek látky do trubičky a tu pak chtěla přišít k panenčině kabátku. Ale rukáv před jehlou uhýbal, byl jako živý.

„Mami, pomůžeš mi?“ přišourala se za mámou, která na kolenou drhla koberec v předsíni. „Prosím,“ vzpomněla si na kouzelné slovíčko.

„Mám práci,“ odbyla děvčátko, aniž zvedla hlavu. „To zvládneš sama, jsi šikovná,“ dodala.

Ach jo, pomyslela si Ela, maminka pořád pracuje.

Trápila se a přemýšlela, jak to provést. Pak zatnula zuby, skoro nedýchala a pomalinku přišívala neposlušný rukáv. Konečně si zhluboka vydechla a podívala se na své dílo. Rukáv byl trochu našišato, ale byl tam, kde měl být, a kabátek panence slušel. Byla spokojená.

„Ukaž? Možná bys ho měla vypárat. Je to šišaté.“ Jak se Ela soustředila na práci, ani si nevšimla, že jí máma najednou stála za zády. Radost z povedeného díla byla ta tam.

„Nebudu nic párat!“ odsekla mamince. Proč se jí to nelíbí? pomyslela si. Snažila se, jak nejlíp uměla, a dokázala to. Sama!

Bylo jí líto, že ať dělá, co dělá, maminka ji nikdy nepochválí. A přitom si tak moc přála dělat jí radost. Pak se

zastyděla. Chudák maminka, je pořád tak smutná a ona, Ela, se k ní ještě chová ošklivě. Určitě se taky bojí táty, až se vrátí. Věděla, že měl být dávno doma. A když nebyl, pak to znamenalo, že zase někde pije. Smutně začala párat rukáv.

Prásk! třískly dveře v chodbě. Elu sevřel strach. Ten strach ji přepadl pokaždé, když ho uviděla. Svého vlastního tátu.

Mámina tvář ztuhla napětím.

„Co to je za bordel!“ kopl táta do kbelíku, až se špinavá voda vylila na vypraný koberec. Plech zařinčel o zeď a kus omítky se sesypal na podlahu...

Ten večer Elvíra zase ležela v postýlce dříve než obvykle. Za prosklenými dveřmi se svítilo. Až do pokoje byl slyšet tátův křik. Spláchnutí na záchodě. Nakonec rozbíjení skla o plechový dřez. Pak další křik a tupá rána.

Tiše se rozplakala. Zabořila obličej do polštáře a vši silou zmáčkla víčka dlaněmi. Uviděla za nimi tmu, v níž se za chvíli objevily zářivé barevné hvězdy. Tančily po světelných drahách. Ocitla se v barevném vesmíru, který vypadal jako nejkrásnější zahrada na světě. Tam se cítila šťastná. Tam byla v bezpečí, daleko odsud. Malá vesmírná víla...